

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a Petrassy Ügyvédi Iroda által képviselt **I.r. és II.r. felpereseknek** dr. Illés Mária ügyvédi által képviselt **alperes** ellen személyiségi jogok megsértése iránti perében - mely perbe a Gaálné dr. Kassai Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperesi beavatkozó beavatkozott - a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2009. december 17. napján kelt 26.P.20.816/2006/62. számú ítélete ellen az alperes részéről 64. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni az I-II.r. felperesek mint egyetemlegesen jogosultak részére 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles az I-II.r. felperes az állam részére az illetékügyben eljáró hatóság felhívására megfizetni egyetemlegesen 90.000,- (Kilencvenezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, továbbá köteles az alperes az állam részére ugyanilyen módon megfizetni 240.000,- (Kettőszáznegyvenezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes 2005. május 13-án elvégzett vizsgálat során az I.r. felperes önrendelkezési jogának gyakorlásához szükséges lényeges és releváns tájékoztatás elmulasztásával, az orvosi dokumentáció nem kellő felvételével és a szakmailag indokolt vizsgálatok elmaradásával a 2005. május 14-i halott magzat megszületéséből eredő, jelenleg is fennálló egészségkárosodása miatt megsértette az I.r. felperesnek a teljes családban éléshez és az egészséghez, II.r. felperesnek a teljes családban

éléshez való személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, fizessen meg 15 napon belül az I.r. felperesnek 3.000.000,- forint, míg a II.r. felperesnek 1.000.000,- forint nem vagyoni kártérítést, valamint további 450.000,- forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. A felpereseket egyetemlegesen 180.000,- forint, az alperest 240.000,- forint állam javára történő feljegyzett illeték megfizetésére kötelezte.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az I.r. felperes 29 évesen, 2005. májusára várta a II.r. felperes férjével együtt közös gyermekük születését. Az I.r. felperes a terhesgondozáson, illetve különböző szűrő-ellenőrző vizsgálatokon rendszeresen megjelent. 2005. május 6-án 10 órára NST-vizsgálatra került előjegyzésre, majd ennek elvégzése után a vizsgálat 2005. május 13-án megismétlésre került. A felperesek a megismételt vizsgálatra együtt jelentek meg az alperesi intézményben. A 2005. május 13-i NST-vizsgálat eredménye kórosnak volt tekinthető, annak alapján felmerült a magzati hypoxia, amely azonban nem feltétlen jelentett akut magzati életveszélyt, mert a vizsgálati eredmény szerinti oscillatio beszűkülést az is eredményezhette, hogy a magzat éppen alszik. Az oscillatio okának további vizsgálata helyett a vizsgálati eredményt elemző orvos az NST-szelvényre mindössze azt jegyezte fel: „kórházi felvétel javasolt”. Ezt követően az I.r. felperes a II.r. felperessel együtt személygépkocsival a **"Helység"1-"Helység"2-i** alperesi egészségügyi intézményből a **"Helység"3-i** 3. emeleti lakásukra ment az I.r. felperes holmijaiért, majd visszaindultak az alperesi intézménybe az I.r. felperes kórházi felvétele végett. **"Helység"4-**nél még mindkét felperes érzékelte a magzat mozgását.

Az I.r. felperes kórházi felvétele után ebédet kapott, majd vizelet-vételt követően került sor az újabb NST-vizsgálatra és ultrahang-vizsgálatra, melynek során a vizsgálatot végző orvosok magzati szív működést már nem észleltek. Az I.r. felperes burokrepesztés, infúzió bekötése után 2005. május 14-én 01.00 órakor szülte meg érett, halott lánymagzatát, akinek a nyakán a köldökzsinór háromszorosan volt hurkolódva. A boncjegyzőkönyv szerint a köldökzsinór rendellenes hosszúságú volt, annak többszörös hurkolódása miatt a gyermek méhen belül elhalt. A felperesek 2005. május 18-án úgy nyilatkoztak, hogy a halva született gyermekük temetéséről, valamint hamvai elszállításáról nem kívánnak gondoskodni.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az alperes védekezését arra nézve, hogy az alperesi tájékoztatás megfelelt volna az 1997.évi CLIV. törvény (Eü.tv.) 13.§-ában foglaltaknak.

Az NST-vizsgálatot végző **"A"** szülésznő és a vizsgálati eredményt értékelő **"B"** tanúvallomása alapján nem volt megállapítható egyértelműen, hogy a veszélyhelyzetre és a vizsgálat további menetére is utaló tájékoztatást az alperes alkalmazottai megtették volna az I.r. felperes felé, az orvos részéről mindössze az hangzott el, a vizsgálati eredmény veszélyhelyzetre is utalhat.

"C" igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesi orvosi dokumentáció nem felelt meg az Eü.tv.136.§.(2) bekezdés 1./ és m./ pontjaiban írtaknak. Rámutatott, hogy az NST-szelvényre mindössze az került feljegyzésre: „kórházi felvétele javasolt”, ez pedig sem a megfelelő tájékoztatás tényét, sem a tájékoztatás

körén belül elhangzott orvosi ellátásnak a beteg részéről történő elutasítását nem tartalmazza. Az elsőfokú bíróság kifejtette: amennyiben az I.r. felperes megfelelő tájékoztatást kapott és ennek ellenére hagyta volna el a kórházat, elutasítva az ellátást, úgy az alperesnek az Eü.tv.20.§.(7) bekezdésének megfelelően személyes beszélgetés során meg kellett volna kísérelnie a beteg döntése hátterében lévő okok feltárását és a döntés megváltoztatását. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes nem bizonyította azt sem, hogy az Eü.tv.20.§.(7) bekezdése szerinti ismételt tájékoztatás megtörtént volna az I.r. felperes felé. Kiemelte, hogy életszerűtlen az az alperesi előadás, mely szerint a terhességét pozitívan megélő, a tanúvallomások szerint az orvosi utasításokat maradéktalanul betartó I.r. felperes a veszélyhelyzetre történő figyelmeztetést követően azt figyelmen kívül hagyva távozott volna a kórházból. Az alperesi tájékoztatás elmaradása utalt a megyei bíróság ítéletének indokolása szerint az a körülmény is, hogy a II.r. felperes a vizsgálatról távozó I.r. felperesen semmilyen félelmet, szorongást nem észlelt.

Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény és annak szóbeli kiegészítése, valamint **"B"** és **"D"** tanúvallomása alapján megállapította, hogy az alperes nem a kellő körületekintéssel és gondossággal járt el, amikor az NST-vizsgálat eredményének ismeretében nem folytatta tovább azonnal az I.r. felperes vizsgálatát.

A megyei bíróság az alperes terhére értékelte **"B"** és **"D"** azon tanúvallomását, mely szerint amennyiben az I.r. felperes a kórházból nem távozik, a magzat nagy valószínűséggel életben maradt volna. Kifejtette, hogy ezen veszélyhelyzet ismeretében az alperes alkalmazottainak az általuk megtettől lényegesen többet kellett volna tenniük az I.r. felperesnek a kórházból való távozása megakadályozása érdekében.

Megállapította, hogy a magzat halálát követően az I.r. felperes egészségi állapota megromlott, pszichiátriai gondozásra szorul. A perben beszerzett igazságügyi pszichológiai szakértői vélemény és elmeorvos szakértői vélemény alapján megállapította, hogy az I.r. felperes jelenleg is súlyos depresszióban, elhúzódó, komplikált (krónikus) gyászreakcióban szenved, erős pszichés labilitás állapítható meg nála. Az I.r. felperes egészségi állapota tartósan kihat életvezetésére.

A perben beszerzett tanúvallomások alapján bizonyítottnak látta, hogy az I. és II.r. felperes házastársi kapcsolata is megromlott a haláleset következtében. Rögzítette, hogy az I.r. felperes szülésből eredő egészségkárosodása a felperesek házassági együttélésére, a II.r. felperesi házastárs egészségére is tartós hatással bírt, így mind az I., mind a II.r. felperesek vonatkozásában a személyiségi jogsértés megállapítható.

A nem vagyoni kártérítés összegén belül az I.r. felperes vonatkozásában értékelte, hogy életkora miatt az I.r. felperes még vállalkozhat újabb szülésre, ugyanakkor személyiségkárosodása még a szülést követő 4. évben is fennáll. Figyelembe vette, hogy a 2009. szeptember 29-i tárgyaláson tett igazságügyi szakértői vélemény kiegészítése szerint a depressziós állapotot illetően javuló állapot áll fenn az I.r. felperesnél. Erre tekintettel az I.r. felperes 5.000.000,- forint nem vagyoni kártérítés, míg a II.r. felperes 2.000.000,- forint nem vagyoni kártérítés iránti igényét csak részben találta alaposnak. A nem vagyoni kártérítés

összegét az ítélelhozatalakor irányadó ár- és értékviszonyok alapján állapította meg, mellőzve az alperes késedelmi kamatok megfizetésére kötelezését.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a felperesek kereseti kérelmének teljes körű elutasítását, valamint a felperesek első- és másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy a köldökzsinór méhen belüli háromszoros nyakra hurkolódása miatt bekövetkezett magzati halálért az alperes orvosai felelőssé nem tehetők, mert ez a szülési kockázat körébe tartozó körülmény. Álláspontja szerint téves az elsőfokú ítélet azon megállapítása is, mely szerint az I.r. felperes az orvosi utasításokat minden esetben betartotta, mert ebben az esetben terhessége alatt nem hízott volna 25 kg-ot, amely a szülési kockázatot növelte. Hivatkozott arra, hogy az I.r. felperes járóbetegként érkezett a kórházba és távozásával ő maga akadályozta meg a vizsgálatok további folytatását. Kifejtette: az a körülmény, hogy az alperesi dokumentációban nem szerepelt az a feljegyzés, mely szerint az I.r. felperes „saját felelősségére távozott alperesi intézményből”, nincs ok-okozati összefüggésben a gyermek halálával. Vitatta, hogy a kórházba való visszatérés alkalmával az I. és II.r. felperesek a magzat mozgását még észlelhették volna. Előadta, hogy nem róható az sem az alperes terhére, az I.r. felperes a kórházi felvételét követően ebédet kapott. Álláspontja szerint a megfelelő tájékoztatás megtörténtét az alperes **"B"** és **"A"** tanúvallomásával bizonyította. A II.r. felperes a tájékoztatás megtörténtekor nem volt jelen. Hangsúlyozta, hogy az NST-görbe akár arra is utalhatott, hogy a magzat alszik, ebből következően pedig a vizsgálatot végző orvosnak bővebb tájékoztatást az I.r. felperes számára nem kellett adnia. Az I.r. felperes egészségi állapotával kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy élveszülés esetén is kialakulhat szülés utáni depresszió, így az a magzat halálával ok-okozati összefüggésbe nem hozható. Az alperes támadta az elsőfokú ítéletet arra hivatkozva, hogy a Ptk.339.§.(1) bekezdésében rögzített szerződésen kívül okozott kár négy fogalmi eleme közül egyik sem állapítható meg a felperesi kereseti kérelem vonatkozásában.

Utalt arra, hogy az I.r. felperes évekig nem fordult pszichiáterhez, a másodfokú eljárásban a felperesek részéről csatolt, az I.r. felperes egészségi állapotára vonatkozó orvosi leletek pedig szakvéleménynek nem tekinthetők. Az I-II.r. felperes csatlakozó fellebbezésében hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Civilisztikai Kollégiumának emlékeztetője álláspontja szerint a jelen perben nem bír jelentőséggel.

Az I. és II.r. felperesek csatlakozó fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérték akként, hogy az ítéletábla az alperest a kereseti követelés szerinti nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezze. Sérelmezték, hogy a megyei bíróság nem értékelte kellő súllyal azokat a tényezőket, amelyek a felpereseket ért nem vagyoni hátrány ellensúlyozásánál figyelembe veendők. Hivatkoztak arra, hogy az I.r. felperes 2010. augusztus 27-től pszichiátriai betegsége miatt folyamatosan betegállományban van. Betegségének súlyossága jelenleg munkaképtelenséget eredményez, így az elsőfokú eljárásban prognosztizált javulás helyett az I. r. felperesnél állapotrosszabbodás tapasztalható. A Legfelsőbb Bíróság BH 2005.105. számú eseti döntésében írtakra figyelemmel a II.r. felperes esetében is a kereseti kérelemben megjelölt nem vagyoni

kártérítést találták változatlanul indokoltnak. Az alperes fellebbezésével kapcsolatban előterjesztett ellenkérelmükben kifejtették, hogy a fellebbezés semmilyen tekintetben nem cáfolja az elsőfokú ítéletben rögzítetteket. Nem vitatták, hogy a köldökszínór nyakra hurkolódása független az orvosi tevékenységtől, az ennek következtében kialakult magzati halál azonban álláspontjuk szerint a megfelelő gondosság tanúsítása mellett elkerülhető lett volna. Hivatkoztak arra, hogy az alperes által sem vitatott orvos-szakmai megállapítás szerint az I.r. felperes kórházban maradása esetén a magzat életben maradási esélyei jelentősen növekedtek volna. Ehhez képest pedig az alperes nem bizonyította, hogy a megfelelő tájékoztatással látta volna el az I.r. felperest. Hangsúlyozták, hogy amennyiben **"B"** tanúvallomása a tájékoztatás tartalmát illetően elfogadható lenne, úgy változatlanul az állapítható meg, hogy e tájékoztatás nem tesz eleget az Eütv. követelményeinek. Kiemelték, hogy az I.r. felperes kórházba történő visszaérkezését követő ebédosztásnak azért van jelentősége, mert szakszerű ellátás esetén az alperesnek azonnal folytatnia kellett volna az I.r. felperesnél a szükséges vizsgálatokat a magzati állapot tisztázása érdekében. Kifejtették, hogy az alperesi dokumentáció hiányossága nem közvetlen a magzat halálával áll ok-okozati összefüggésben, de azt a bizonyítás körében az alperes terhére kellett értékelni. Kiemelték, hogy az orvosnak az NST-lelet alapján a potenciális szóba jöhető magzati kórállapotokról is tájékoztatást kellett volna adnia, ez pedig még **"B"** tanúvallomása alapján is elmaradt. Ezzel kapcsolatban utaltak a A Legfelsőbb Bíróság Civilisztikai Kollégiumának emlékeztetőjére. Álláspontjuk szerint a Ptk.339.§.(1) bekezdése szerint a kártérítés mind a négy fogalmi eleme maradéktalanul megállapítható az alperessel szemben. Álláspontjuk szerint az irreleváns, hogy a tájékoztatás során a II.r. felperes jelen volt-e. Rámutattak: az alperes saját főorvosának vallomása alapján került megállapításra az, hogy az I.r. felperes felelős kismamaként járt el. Kifejtették, hogy az alperes által hivatkozott szülés utáni depresszió nem azonosítható az I.r. felperesnél immár öt és fél éve fennálló állapottal.

Az alperes előadásával szemben az I.r. felperes az elsőfokú eljárás során csatolta azokat az ambuláns leleteket, amelyek igazolják, hogy rendszeresen járt pszichiáterhez.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen, a bizonyítékoknak a Pp.206.§-a szerinti okszerű mérlegelésével állapította meg.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes az Eü.tv.13.§.(2) bekezdése szerinti tájékoztatás megtörténtét nem tudta bizonyítani. Az alperes tájékoztatása nem felelt meg sem az Eü.tv.13.§.(2) bekezdésben írtaknak, sem a csatlakozó fellebbezésben hivatkozott Civilisztikai Kollégium emlékeztetőjében kifejtetteknek. Tényként állapítható meg, hogy az alperesi dokumentáció sem volt szabályos, mert még az alperes orvosának tanúvallomása szerinti tájékoztatás megtörténtét sem tartalmazta. A felperesek helytállóan hivatkoztak arra (23. sorszám alatti beadvány), hogy a május 13-i NST-lelet orvosi értékelését, az annak alapján javasolt vizsgálatokat, azok tervezett időpontját az alperesi dokumentáció nem tartalmazta, a kereseti kérelemhez F/10. alatt csatolt betétlap ugyancsak hiányos, azon a felvételt követően semmilyen további vizsgálati eredmény nem szerepel. A

perbeli alperesi dokumentáció ellentmondásos, mert a kereseti kérelemhez F/11. alatt csatolt irat szerint a szülőszobára történő felvételre május 13-án 12.00 órakor került sor, míg a szülészeti kórlapon a felvétel ideje 14.00 óra (F/12. irat). Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a hiányos, ellentmondásos dokumentáció az alperesre háruló bizonyítási teher körén belül értékelendő tekintettel arra, hogy az alperesnek kellett volna a kártérítési felelősség alól kimentenie magát azzal: úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle az egészségügyi törvény alapján elvárható volt.

Helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, a megfelelő tájékoztatás elmaradása eredményezte azt, hogy az I.r. felperes a kórházból eltávozott. Amennyiben erre nem került volna sor, úgy a magzat életben maradási esélyei növekedtek volna.

Az elsőfokú eljárás során beszerzett 21. sorszám alatti szülész-nőgyógyász igazságügyi szakértői vélemény szerint az alperes orvosainak a részéről a kellő gondosságot és körültekintést az jelentette volna, ha az oscillatio okát tovább vizsgálják. A szakértői vélemény kiegészítése során (57.sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv) az igazságügyi szakértő kifejtette, nem az I.r. felperes kórházi felvétele volt feltétlen indokolt az adott helyzetben, hanem az, hogy az alperes további vizsgálatokat végezzen, ennek körén belül tisztázza a beszűkült oscillatio okát és ennek eredményéhez képest merült volna fel az I.r. felperes azonnali kórházi felvétele. **"B"** tanúvallomásában ugyancsak úgy nyilatkozott: „Az adott perbeli görbe esetében az a szakszerű ellátás, ha tovább tartjuk folyamatosan gépen a kismamát és mindaddig ott tartjuk, amíg el nem dől az a körülmény, hogy veszélyhelyzet van-e vagy sem.” (12. tárgyalási jegyzőkönyv)

Az igazságügyi orvosszakértői vélemény és az azzal egybehangzó tanúvallomás alapján megállapítható, hogy az alperes felelősségét nem csak a tájékoztatás elmaradása alapozza meg, hanem az is, hogy az Eü.tv.77.§.(3) bekezdése szerinti szakszerű ellátást nem folytatta le az I.r. felperesnél. Önmagában erre utal az is, hogy a kórházi felvételt követően az I.r. felperes először ebédet kapott és nem haladéktalanul kezdték el az alperes orvosai a szükséges, a beszűkült oscillatio okát felderíteni hivatott vizsgálatokat.

Mindezekre tekintettel helyesen jutott a megyei bíróság arra a jogi következtetésre, hogy az alperes megsértette az I. és II.r. felpereseknek a Ptk.76.§-ában nem nevesített, de a Ptk.75.§.(1) bekezdésének védelme alatt álló teljes családban éléshez való jogát, az I.r. felperes önrendelkezési jogát, valamint az I.r. felperesnek a Ptk.76.§-ában nevesített egészséghez való jogát.

Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy az I. és II.r. felperesek a kár bekövetkeztét nem bizonyították. Az elsőfokú bíróság e körben helyesen vette számba és értékelte az I. és II.r. felperesek házastársi kapcsolatára, az I.r. felperes egészségi állapotára vonatkozó tanúvallomásokat, a 28. sorszám alatt csatolt iratokat valamint az I.r. felperessel kapcsolatban beszerzett -az elsőfokú eljárás során az alperes és az alperesi beavatkozó részéről nem vitatott - igazságügyi pszichológiai és igazságügyi elmeorvos-szakértői véleményt. Alaptalan az alperes azon előadása, mely szerint az I.r. felperes állapota a szülés utáni depresszióval lenne azonosítható. Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte azt is, hogy

az alperesi károkozó magatartás, valamint a felpereseknél bekövetkezett kár között az ok-okozati összefüggés fennáll. Helyesen utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy az I.r. felperes részéről nem állapítható meg közrehatás a bekövetkezett kárt illetően.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperesek bizonyították a Ptk.339.§.(1) bekezdés szerinti jogellenességet, bekövetkezett kárt, a kár és a jogellenes magatartás közötti ok-okozati összefüggést és az alperesi alkalmazottak jogellenes magatartásának felróhatóságát. Erre tekintettel a Ptk.348.§ (1) bekezdésében írtakra is figyelemmel helytállóan kötelezte az alperest kártérítés megfizetésére.

Az I. és II.r. felperesek csatlakozó fellebbezésükben alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a nem vagyoni kártérítés körén belül az elsőfokú bíróság nem értékelte valamennyi körülményt. A megyei bíróság ítéletében részletes indokát annak, hogy az I-II.r. felperesek egymás közötti házastársi viszonyának megromlását milyen tanúvallomások alapján és milyen mértékben látta megállapíthatónak. Ugyanígy az I.r. felperes egészségi állapotával kapcsolatos körülményeket is a Pp.206.§-ának megfelelően okszerűen mérlegelte, az elsőfokú bíróság ítélete felülmérlegelésének e körben sincs helye.

A felperesek részéről a másodfokú eljárás során csatolt, az I.r. felperes jelenlegi egészségi állapotára vonatkozó okiratok önmagukban nem támasztják alá azt a felperesi előadást, mely szerint az I.r. felperes jelenlegi állapotrosszabbodása az alperes károkozó magatartásával állna ok-okozati összefüggésben.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§.(2) bekezdés alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a másodfokú eljárásban 4.000.000,- forint erejéig, míg a csatlakozó fellebbezést előterjesztő I-II.r. felperesek 3.000.000,- forint erejéig pervesztesek. Az I. és II.r. felperesek így a másodfokú eljárásban kis részben pernyertesnek tekintendők, ezért az ítéletábra a Pp.239.§. alapján alkalmazandó Pp.81.§.(1) bekezdés alapján kötelezte az alperest a felperesek részére ügyvédi perköltség megfizetésére. Ennek áfát is magában foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§.(1), (2), (5) és (6) bekezdései alapján határozott. Pervesztességükre tekintettel a peres felek kötelesek megfizetni a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 14. §-ában írtakra tekintettel a saját fellebbezésük - csatlakozó fellebbezésük - folytán feljegyzett másodfokú fellebbezési illetéket.

Győr, 2010. évi november hó 4. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

. Szalay Róbert sk. . Vass Mária sk.
előadó bíró

bíró

